

Tiltaksliste - handlingsplaner plast og urbant landbruk 2021-2024

Tiltak	Hovedansvar	Støtte	Status for tiltak 2021
Plast			
Opprydding og håndtering av plastavfall			
1.1 Fortsette å kartlegge havbunnen langs kaiene blant annet med drone.	Oslo Havn	Bymiljøetaten	Videreført tiltak fra 2020
1.2 Plukke avfall langs havbunnen ved kai og på utvalgte plasser i indre Oslofjord.	Oslo Havn	Bymiljøetaten	Videreført tiltak fra 2020
1.3 Bidra til at cruiseskip leverer avfall som kan gi økt materialgjenvinning.	Oslo Havn		Videreført tiltak fra 2020
1.4 Få på plass smarte avfallsbeholdere langs kaikanten og i bybildet som har komprimator og som gir automatisk signal om behov for tømming.	Bymiljøetaten / Oslo Havn		Justert tiltak fra 2020
1.5 Bidra til at vi får på plass en bedre infrastruktur som legger til rette for frivillige ryddere i Oslo, med involvering av riktige offentlige og private aktører.	Bymiljøetaten	Ruskensekretariatet / Oslo Havn / Renovasjon og energigjenvinningsetaten / ByKuben	Justert tiltak fra 2020
1.6 Gjennomføre Gaterusken, som er et samarbeid mellom Rusken og Kirkens Bymisjon om å rydde gatene i sentrum.	Ruskensekretariatet		Videreført tiltak fra 2020
1.7 Rydde opp i forbindelse med vårrengjøring, og engasjere innbyggerer og frivillige gjennom Vårrusken.	Bymiljøetaten	Ruskensekretariatet	Nytt tiltak
1.8 Gjennomføre systematisk strand- og elverydding gjennom hele året. Rydde områder som per i dag ikke er kommunens, eller som per i dag ikke er prioritert og er vanskelig tilgjengelig.	Bymiljøetaten	Ruskensekretariatet	Nytt tiltak
1.9 Utvide dagens deponiløsninger for snø, for å hindre spredning av plast ved vintervedlikehold.	Bymiljøetaten		Justert tiltak fra 2020

1.10 Levere alle oppfeide masser og oppsug fra sandfang til godkjente deponier.	Bymiljøetaten		Videreført tiltak fra 2020
1.11 Føre strengere håndheving av forbud mot forsøpling jf. Forurensningsloven.	Bymiljøetaten		Videreført tiltak fra 2020
1.12 Være en pådriver for at småbåthavner i Oslo får på plass godkjente avfallsplaner, med tiltak som hindrer spredning av miljøgifter og mikroplast fra vedlikehold av fritidsbåter, samt opprydningstiltak av havbunnen ved tilhørende havneområder.	Bymiljøetaten		Nytt tiltak
1.13 Gjennomføre tiltak for å øke materialgjenvinningsgraden av plast.	Renovasjons- og energigjenvinningsetaten	Klimaetaten	Videreført tiltak fra 2020
1.14 Arbeide for at det etableres et plastgjenvinningsanlegg på Østlandet.	Byrådsavdeling for næring og eierskap	Renovasjons- og energigjenvinningsetaten/ Ruskensekretariatet	Nytt tiltak
1.15 Gjennomføre tilsyn på byggeplass for håndtering av bygg- og anleggsavfall, for at utbygger (grunneier etter forurensningsloven) og deres samarbeidspartnere, følger opp sitt ansvar for å forebygge spredning av plast utenfor byggeplasser.	Plan- og bygningsetaten		Nytt tiltak
1.16 Gå i dialog med anleggsplasser for å forhindre at avfall havner i fjorden, herunder følge opp avfallshåndtering på byggeplassene etter rammene gitt av plan- og bygningsloven (PBL), byggesaksforskriften (SAK10) og byggteknisk forskrift (TEK17).	Byggforetakene	Klimaetaten / Bymiljøetaten	Nytt tiltak
1.17 Gjennom de kommunale virksomheter som er ansvarlig for bygg- og anleggsvirksomhet, stille krav i kontrakter for å sikre at plastavfall fra byggeplasser ikke kommer på avveie.	Byggforetakene	Utviklings- og kompetanseetaten / Bymiljøetaten / Klimaetaten	Videreført tiltak fra 2020
Forbruk, anskaffelser og miljøledelse			
2.1 Kartlegge innkjøp av engangsprodukter i plast i kommunale virksomheter.	Utviklings- og kompetanseetaten	Bymiljøetaten / Byrådsavdeling for finans	Videreført tiltak fra 2020
2.2 Sette krav til faktura og datakvalitet for å få bedre informasjon om innkjøp.	Utviklings- og kompetanseetaten	Bymiljøetaten	Videreført tiltak fra 2020
2.3 Utvikle en veileder for plastsmarte innkjøp.	Utviklings- og kompetanseetaten	Bymiljøetaten	Nytt tiltak

2.4 Utvikle et klima- og miljø kriteriesett for emballasje, med mål om å redusere Oslo kommunes klimafotavtrykk.	Utviklings- og kompetanseetaten	Bymiljøetaten	Nytt tiltak
2.5 Stille innkjøpskrav til fossilfrie plastløsninger i bygg, der dette er hensiktsmessig i et klima- og miljøperspektiv, jfr. allerede eksisterende planer om å utvikle et klima- og miljø kriteriesett for materialer i bygg, med mål om å redusere Oslo kommunes klimafotavtrykk.	Utviklings- og kompetanseetaten	Klimaetaten / Bymiljøetaten / Plan- og bygningsetaten / Byggforetakene	Nytt tiltak
2.6 Stille krav som reduserer bruk av unødvendig engangsprodukter i plast i nye samkjøps- og innkjøpsavtaler i kommunen.	Utviklings- og kompetanseetaten	Bymiljøetaten / Klimaetaten	Justert tiltak fra 2020
2.7 Vurdere om det skal stilles innkjøpskrav til alternative materialer til plast, bruk av gjenvunnet plast, eller fossilfri plast, der dette kan gi gode og mer miljøvennlige løsninger og produkter.	Alle virksomheter	Utviklings- og kompetanseetaten / Bymiljøetaten / Klimaetaten	Justert tiltak fra 2020
2.8 Tilrettelegge for og veilede ansatte om redusert bruk av plast- og engangsprodukter for å bidra til å fase ut bruk av unødvendig engangsplast i kommunale virksomheter.	Bymiljøetaten / Utviklings- og kompetanseetaten	Plan- og bygningsetaten ved ByKuben / Klimaetaten	Justert tiltak fra 2020
2.9 Veilede kommunale virksomheter og private aktører som drifter kantiner for kommunen, til å finne miljøvennlige alternativer til unødvendig engangsplast.	Bymiljøetaten		Justert tiltak fra 2020
2.10 Der vi har mulighet, skal det stilles krav i nye kontrakter med private kantineaktører om å ikke bruke unødvendig engangsplast.	Bymiljøetaten		Justert tiltak fra 2020
2.11 Påse at alle kantiner som driftes av kommunen selv, har effektiv og miljømessig god avfallshåndtering av plast.	Bymiljøetaten		Justert tiltak fra 2020
2.12 Stille krav om at bruk av unødvendige engangsartikler i plast reduseres når kommunal eiendom leies ut til arrangementer, samt gi veiledning om hvordan arrangørene kan gjennomføre mer plastsmarte arrangementer.	Bymiljøetaten	Plan- og bygningsetaten ved ByKuben	Justert tiltak fra 2020

2.13 Legge til rette for størst mulig ombruk, materialgjenvinning, resirkulering, gjenbruk og deling.	Bymiljøetaten	Plan- og bygningsetaten ved ByKuben / Klimaetaten / Utviklings- og kompetanseetaten	Videreført tiltak fra 2020
2.14 Være pådriver for videre arbeid med produsentansvarsordninger.	Bymiljøetaten	Klimaetaten	Videreført tiltak fra 2020
2.15 Bruke eksisterende nettverk som arena for kompetansebygging om plastbruk.	Bymiljøetaten	Klimaetaten	Videreført tiltak fra 2020
Mikro- og nanoplast			
3.1 Kartlegge bedrifter som har høy sannsynlighet for relativt store bidrag av mikroplast til Oslos avløpsnett.	Vann- og avløpsetaten		Nytt tiltak
3.2 Deltagelse i Norsk Vanns arbeidsgruppe om mikroplast.	Vann- og avløpsetaten		Nytt tiltak
3.3 Utarbeide en handlingsplan for utfasing av gummigranulat, og følge opp denne etter vedtak.	Byrådsavdeling for kultur, idrett og frivillighet	Bymiljøetaten	Nytt tiltak
3.4 Fortsette å teste alternativer til gummigranulat i samarbeid med relevante aktører, med mål om å fase ut bruk av gummigranulat så raskt som mulig.	Bymiljøetaten		Videreført tiltak fra 2020
3.5 Redusere spredning av mikroplast fra nye og rehabiliterte kommunale kunstgressbaner gjennom bedre drift og ulike tekniske løsninger.	Bymiljøetaten		Videreført tiltak fra 2020
3.6 Fortsette arbeidet med å forbedre teknologiske løsninger, i samarbeid med relevante aktører, for å redusere spredning av mikrogranulat.	Bymiljøetaten		Videreført tiltak fra 2020
3.7 Lage et miljøregnskap for kunstgressbaner for å få bedre kunnskap om hvor mye granulat som forsvinner fra banene.	Bymiljøetaten		Videreført tiltak fra 2020
3.8 Få bedre kunnskap og bistå i arbeid for å utvikle ny og bedre teknologi for å samle opp mikroplast og forhindre spredning til fjorden.	Bymiljøetaten		Nytt tiltak
3.9 Vurdere bedre løsninger for håndtering og rensing av overvann for å unngå forurensning av plast og mikroplast til Oslofjorden. Jfr. Handlingsplan for overvannshåndtering.	Plan- og bygningsetaten	Bymiljøetaten, Vestfjorden aksjeselskap, Bekkelaget renseanlegg	Nytt tiltak

3.10 Arbeide for å fase ut bruk av eksponert EPS som materiale i flyteelementer ved havner og marinaer i indre Oslofjord.	Bymiljøetaten		Nytt tiltak
Kunnskap, informasjon og samarbeid			
4.1 Få bedre kunnskap om omfanget av og hovedkildene til plastforurensning i Oslofjorden i samarbeid med relevante forskningsinstitusjoner og andre, og benytte ny kunnskap om plastforurensning i Oslofjorden til å iverksette tiltak.	Bymiljøetaten		Justert tiltak fra 2020
4.2 Få bedre kunnskap om alternativer til unødvendig plast, materialbruk, design for gjenvinning og klima- og miljøvennlige løsninger.	Bymiljøetaten	Klimaetaten	Nytt tiltak
4.3 Gjennomføre kampanjer og informasjonsarbeid, alene eller i samarbeid med organisasjoner og frivillige, rettet mot Oslos innbyggere om hvordan man kan redusere unødvendig bruk av plast og unngå plastforsøpling.	Bymiljøetaten / Ruskensekr. / Renovasjons- og energigjenvinningsetaten / Vann- og avløpsetateb/ Plan- og bygningsetaten ved ByKuben	Oslo Havn / Klimaetaten	Justert tiltak fra 2020
4.4 Involvere innbyggere i strandrydding og oppfordre til bruk av den nasjonale portalen Rydde, på web og i app, for å styrke kartleggingen av marin forsøpling i kommunen.	Bymiljøetaten	Plan- og bygningsetaten ved ByKuben / Ruskensekr.	Videreført tiltak fra 2020
4.5 Invitere til arrangementer på Bykuben som setter plast på agendaen og legger til rette for at ulike aktører kan dele erfaringer og ideer.	Plan- og bygningsetaten v/ByKuben	Bymiljøetaten	Videreført tiltak fra 2020
4.6 Øke kunnskapen blant Oslos skoleelever om plast og marin forsøpling ved å fokusere på hvordan vi kan løse utfordringene til unødvendig bruk av plast og forsøpling, gjennom Klimaskolen.	Utdanningsetaten	KLI	Nytt tiltak
4.7 Øke kunnskapen om plastforsøpling og materialgjenvinning blant Oslos skoleelever, gjennom å fokusere på plast som tema i undervisningsopplegget på SirkuLÆR hos Renovasjon- og gjenvinningsetaten.	Renovasjons- og energigjenvinningsetaten		Videreført tiltak fra 2020

4.8 Oppskalere det holdningsskapende arbeidet rettet mot dem som benytter naturen som rekreasjon, slik at de tar bedre vare på miljø og nærmiljø.	Ruskensekreteriatet		Videreført tiltak fra 2020
4.9 Videreutvikle arbeidet med å besøke Oslos innbyggere for å gi personlig veiledning og motivere til kildesortering.	Renovasjons- og energigjenvinningsetaten		Videreført tiltak fra 2020
4.10 Utvide tilgangen til minigjenbruksstasjoner ved hjelp av teknologiske løsninger.	Renovasjons- og energigjenvinningsetaten		Videreført tiltak fra 2020
4.11 Oppskalere miljøarrangementer med fokus på plast og marin forsøpling.	Bymiljøetaten	Samarbeid med andre virksomheter avhengig av fokus/behov.	Videreført tiltak fra 2020
4.12 Følge opp Oslo næringslivs plastmanifest for å sikre næringslivets bidrag for å forhindre marin forsøpling og unødvendig bruk av plast.	Bymiljøetaten	Klimaetaten	Videreført tiltak fra 2020
4.13 Arbeide for et bedre nasjonalt system for å bekjempe marin forsøpling.	Bymiljøetaten		Videreført tiltak fra 2020
4.14 Lage en plan for naturfornyelse under vann i indre Oslofjord for å gjenskape og fremme havbunnens frie og ville natur og arbeide for implementering av tiltak.	Bymiljøetaten		Justert tiltak fra 2020

Urbant landbruk

Areal for urbant landbruk

1.1 Kartlegge eksisterende urbane landbruksprosjekter og kommunalt areal som egner seg til urbant landbruk.	Bymiljøetaten	Plan- og bygningsetaten, Eiendoms- og byfornyelsesetaten, Byantikvaren, Gravferdsetaten, Utdanningsetaten, Kulturetaten, bydeler og eksterne aktører	Nytt tiltak
---	---------------	--	-------------

1.2 Sette fokus på jordkvalitet i dyrkeprosjekter. Sikre at jord med bra kvalitet fra byggeprosjekter i Oslo kan gå til dyrkeprosjekter med behov for jord.	Bymiljøetaten	Plan- og bygningsetaten, Renovasjons- og gjenvinningsetaten, Regionkontor Landbruk	Nytt tiltak
Urbant landbruk som verktøy i kommunen			
2.1 Utforske alternative arenaer for skolehageundervisning på for eksempel besøksgårder og prosjekter hvor dyrkeområder kan tilpasses skolehageundervisning.	Bymiljøetaten	Utdanningsetaten, andre relevante kommunale virksomheter, eksterne aktører	Nytt tiltak
2.2 Videreføre og videreutvikle det urbane landbrukstilbudet for ungdom på Vaterland	Bymiljøetaten	Bydel Gamle Oslo	Videreført tiltak
Samarbeid og kunnskap			
3.1 Samarbeide med eksterne aktører for å utforske hvordan urbant landbruk kan bidra til å løse levekårsutfordringer gjennom forskningsprosjektet EdiCitNet, herunder a) å opprette et levende laboratorium som arena for inkludering, b) å opprette sommerjobber, ungdomsjobber og arbeidstrening på urbane gårder/landbruksprosjekter i samarbeid med skoler og bydeler, og c) å opprette en veiledningstjeneste og et inkubatorprogram for entreprenører som vil drive med urbant landbruk for videresalg av produkter.	Bymiljøetaten	Kulturetaten, Bydel Bjerke, Groruddalssatsingen, eksterne aktører (herunder Museene i Akershus)	Nytt tiltak
3.2 Veilede eksterne aktører (eksempelvis sosiale entreprenører og ideelle/frivillige organisasjoner) innen urbant landbruk som ønsker å levere tjenester til Oslo kommune.	Bymiljøetaten	Utviklings- og kompetansetaten, andre relevante etater, bydeler, eksterne aktører	Nytt tiltak
Kommunikasjon			

4.1 Utarbeide rutiner innad i kommunen for å besvare henvendelser og følge opp eksterne aktører med urbane landbruksprosjekter.	Bymiljøetaten	Plan- og bygningsetaten, Byantikvaren, Kulturetaten, Utdanningsetaten, Gravferdsetaten, Utviklings- og kompetanseetaten, bydeler, eksterne aktører	Nytt tiltak
4.2 Samarbeide med andre kommunale tilskuddsordninger. Samkjøre informasjon til befolkningen og dele erfaringer fra prosjekter som får tilskudd.	Bymiljøetaten	Bydeler	Nytt tiltak
Alle satsningsområder			
5.1 Tilskudd til urbant landbruk. Gi økonomisk støtte til urbane landbruksprosjekter i regi av private, kommersielle og offentlige aktører. Bidra til økt kunnskapsutvikling og mer urban landbruksaktivitet i Oslo.	Bymiljøetaten		Videreført tiltak